

EVRENSEL POSTA HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, evrensel posta hizmeti gelirlerinin tahsili ve giderlerinin yapılması ile evrensel posta hizmetinin sağlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, evrensel posta hizmeti gelirlerinin tahsili ve giderlerinin yapılması, net maliyetin belirlenmesi, ödeme şekli ile evrensel posta hizmet sağlayıcısının belirlenmesi, evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısının evrensel posta hizmetine ilişkin yükümlülükleri ve bu işlemlere ilişkin uygulama ve denetimleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununun 13 üncü ve 15 inci maddeleri ile 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü ve 34 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında 6475 sayılı Kanunun 3 üncü maddesindeki tanımlar yanında;

- Kanun: 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununu,
- Kurum: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunu,
- Sözleşme: Bakanlık ile evrensel posta hizmet yükümlüsü veya evrensel posta hizmet sağlayıcısı arasında imzalanan sözleşmeyi,
- Posta işyeri: Posta hizmetleri sunan merkez, şube ve acentelikleri,
- Yerleşim birimi: Bucak, belde, köy ile büyükşehir statüsünde olan illerde, ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından kaymakamlığın bulunduğu yer ile bütünlük arz etmeyen mahallelerin idari sınırlarını,
- Diğer gelirler: Evrensel posta hizmet yükümlüsü veya sağlayıcısının, evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısı olması dolayısıyla elde ettiği tanıtım, reklam ve benzeri her türlü gelirleri,” ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Evrensel Posta Hizmet Sağlayıcısının Belirlenmesi

Evrensel posta hizmet sağlayıcısının belirlenmesi

MADDE 5 – (1) Bakanlık, evrensel posta hizmet sağlayıcısını belirlemeye, buna ilişkin usul ve esaslar ile Sözleşme düzenlemeye yetkilidir.

(2) Evrensel posta hizmet sağlayıcılığına talip olan hizmet sağlayıcılar; posta hizmetlerine ilişkin mevcut ve planlanmış posta şebekesi alt yapısına, hizmet türlerine, maliyetlerine, tarifelerine, planlanmış gelirleri ve bunların toplam gelirler içindeki dağılımına, hizmet kalitesine ve evrensel posta hizmetine dayalı olarak planladığı iş kapsamı ile ilgili mali ölçütlere ve benzeri hususlara ilişkin bilgi ve belgeleri Bakanlığa verir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen bilgi ve belgeler dışında, Bakanlık gerekli gördüğü diğer hususlara ilişkin bilgi ve belgeleri de isteyebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Evrensel Posta Hizmetinin Kapsamı, Yürütülmesi ve Gelirleri

Evrensel posta hizmetinin kapsamı

MADDE 6 – (1) Evrensel posta hizmeti;

- İki kilograma kadar olan posta gönderilerinin,
- Yirmi kilograma kadar olan posta koli veya kargolarının,
- Basılmış kâğıtların,
- Görme engellilere özgü yazıların, kabulü, toplanması, işlenmesi, sevki, dağıtımı ve teslimini kapsar.

(2) Evrensel posta hizmetinin kapsamı, Türkiye'nin coğrafi, sosyal, kültürel, ekonomik ve ticari şartları göz önünde bulundurularak Kurumun görüşlerini alarak Bakanlığa yapılacak teklif üzerine Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenebilir.

(3) Görme engellilere özgü yazı içeren gönderiler ile askerî öğrencilerin, sözleşmeli erbaş ve erler ile uzman erbaşlar hariç erbaş ve erlerin 100 grama kadar ağırlıktaki gönderileri, çocuk hükümlü ve tutukluların, devlet güvencesi altındaki çocukların gönderileri özel hizmet ücretleri hariç, posta ücretinden muafır.

Evrensel posta hizmetinin sunumu

MADDE 7 – (1) Bakanlık, evrensel posta hizmetinin sunumuna ilişkin hususları bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmayacak şekilde evrensel posta hizmet sağlayıcısı ile imzalayacağı sözleşmede belirler.

(2) Evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısı, evrensel posta hizmetinin sağlanmasına ilişkin Kabul ve Dağıtım Yönergesini Bakanlık onayına sunar.”

(3) Bakanlık, ilgili kurum ve kuruluşların da görüşünü alarak sosyal desteğe ihtiyacı olanları belirlemek suretiyle Kurumun görüşünü alarak bu gruplara hizmetin uygun ve indirimli fiyatlarla sunulmasını sağlayabilir.

(4) Evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısı bir sonraki yıla ait gelir-gider öngörüsü ile gün içerisinde hizmet sunulacak yerleşim birimleri planlamasını Aralık ayı sonuna kadar Bakanlığa sunar. Bakanlık gerekli gördüğü diğer hususlara ilişkin bilgi ve belgeleri de isteyebilir.”

Evrensel posta hizmetinin sunum kriterleri

MADDE 8 – (1) Evrensel posta hizmeti kapsamında posta kabul ve dağıtım işleri aşağıdaki şekilde yürütülür:

a) Büyükşehir statüsünde olan illerde, ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından kaymakamlığın bulunduğu mahal ile bütünlük arz eden yerler ile büyükşehir olmayan illerde, il belediyesi ve ilçe belediyeleri sınırları dâhilindeki yerlerde kabul ve dağıtım hizmetleri posta işyerleri vasıtasıyla haftada en az beş iş günü mesai saatleri içerisinde sunulur.

b) Kabul işleri, (c) bendinde öngörülen dağıtım hizmetleri ile aynı gün olacak şekilde, dağıtım hizmetini ifa eden personel tarafından gerçekleştirilir. Evrensel posta hizmet yükümlüsü veya sağlayıcısı tarafından özelliğine göre posta işyeri açılmasında yarar görülen ve Bakanlıkça onaylanan nüfusu 2001 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde ise posta işyeri vasıtasıyla haftada en az beş iş günü verilir.

c) Dağıtım işleri, nüfusu 2000 (dâhil)’e kadar olan yerleşim birimlerinde haftada en az bir iş günü, nüfusu 2001 ila 5000 arasında olan yerleşim birimlerinde haftada en az iki iş günü, nüfusu 5000’den fazla olan yerleşim birimlerinde ise haftada en az üç iş günü gerçekleştirilir.

ç) Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği takvim yılı sonu itibarıyla, posta işyeri bulunan yerleşim birimlerinde, posta işyeri vasıtasıyla hizmet verilmeye devam olunur. Ancak, bu yerleşim birimlerindeki işyerlerinin herhangi bir nedenle hizmete kapatılması halinde, kabul hizmeti (b) bendinde belirtilen hükümlere göre yürütülür.

(2) Nüfus bilgileri olarak, Türkiye İstatistik Kurumu verileri dikkate alınır.

(3) Yıl içerisinde, mücbir sebep veya turizm, göç, mevsimsel ve benzeri sebepler nedeniyle nüfus değişikliklerinin olduğu yerleşim birimlerinde, birinci fıkrada belirtilen dağıtım veya kabul günlerinde değişiklik gerekmesi durumunda, evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da evrensel posta hizmet sağlayıcısı, sunulacak hizmete ilişkin önerisini gerekçesi ile birlikte Bakanlık onayına sunar.

(4) Bu maddenin uygulanması sırasında, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan yerleşim birimi tanımı ile ilgili tereddüt oluşması durumunda Bakanlık görüşü esas alınır.

Evrensel posta hizmetinin aksamalı hali

MADDE 9 – (1) Kurumca, evrensel posta hizmetinin belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yürütülmemesi/yürütülememesinin tespit edilmesi ve idari yaptırım uygulanmasına rağmen sorunun devam etmesi halinde durum Bakanlığa bildirilir. Bakanlık, evrensel posta hizmet sağlayıcısı tarafından sunulmakta olan evrensel posta hizmetinin tamamını veya bir kısmını başka bir hizmet sağlayıcısına işlettirebilir veya Sözleşmenin iptaline karar verebilir.

(2) Kurum, evrensel posta hizmetinin denetimine ilişkin raporu Bakanlığa sunar.

Evrensel posta hizmeti gelirleri ve tahsil esasları

MADDE 10 – (1) Evrensel posta hizmeti gelirleri ve tahsil esasları aşağıda belirtilmiştir:

a) Hizmet sağlayıcılarınca; cari yılda üçer aylık dönemlerde geçici kurumlar vergisi kapsamında vermiş oldukları beyanname ekinde yer alan ve gelir tablosunun net satışlar kısmında belirtilen tutardan şirketin posta hizmetlerinden elde ettiği net satış hasılatına isabet eden miktarın %2’si geçici kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar,

b) Kurumca, Kanun uyarınca posta hizmetlerine ilişkin verilen idari para cezalarının %20’si, tahsil edildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar,

Bakanlığa bildirilir. Bu meblağlar aynı süre içinde, Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır ve bütçeye evrensel posta hizmeti gelirleri adı altında gelir olarak kaydedilir. Ayrıca, Kurumca Kanun kapsamında yapılan yetkilendirme nedeniyle merkez muhasebe birimi hesabına yatırılan yetkilendirme ücretinin %25’i yatırıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar bütçeye evrensel posta hizmeti gelirleri adı altında gelir olarak kaydedilir.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen süre içinde ödenmeyen tutarlar, Bakanlığın ilgili vergi dairesine yapacağı başvuru üzerine, 27/1/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Vergi dairelerince yapılan tahsilatlar ertesi ayın sonuna kadar Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır. Süresinde ödenmeyen katkı paylarına, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır.

(3) Bakanlar Kurulu, birinci fıkrada belirtilen oranları iki katına kadar artırmaya veya yarısına kadar indirmeye veya kanuni oranlarına getirmeye yetkilidir.

(4) Evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısının evrensel hizmet sağlama yükümlülükleri nedeniyle ortaya çıkan evrensel posta hizmetinin net maliyeti ile bu kapsamda yapılacak diğer harcamaları karşılamak için Bakanlık bütçesinde her yıl evrensel posta hizmet gelirleri tahmini kadar ödenek öngörülür. Evrensel posta hizmetleri için ödenek ihtiyacının bu hizmet gelirleri tahmininden fazla olması hâlinde yeterli ödenek Bakanlık bütçesinde öngörülür. Bu amaçla konulan ödenek münhasıran Kanunla Bakanlığa verilen görevlerin yerine getirilmesi için kullanılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Evrensel Posta Hizmetlerinin Net Maliyeti, Net Maliyetin Hesaplanması, Bildirimi ve Ödenmesi

Net maliyet

MADDE 11 – (1) Evrensel posta hizmetinin net maliyeti; evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısının, hizmetleri evrensel posta hizmeti kapsamında karşılamadığı zaman ile evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısı olarak karşıladığı zamanki net maliyetleri arasındaki fark esas alınarak hesaplanır.

Net maliyetin hesaplanma usulü

MADDE 12 – (1) Evrensel posta hizmet yükümlülüğünün veya sağlayıcılığının getirdiği ilave maliyet yükünü ortaya çıkaran hesaplama net maliyetler üzerinden yapılır.

(2) Evrensel posta hizmetinin net maliyeti, 6 ncı maddenin üçüncü fıkrası kapsamındaki gönderilerin kabul, dağıtım ve teslimi nedeniyle oluşacak maliyet de dikkate alınarak, 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan yerleşim birimlerinde sunulan evrensel posta hizmeti için hesaplanır. Net maliyet hesabında, söz konusu bentlerde ifade edilen asgari gün sayıları ve bu yerleşim birimlerinde evrensel posta hizmeti kapsamında sunulan hizmetler için yapılan gelir-giderler dikkate alınır.

(3) Evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısı, evrensel posta hizmeti kapsamında yürüttüğü işlemler için ayrı hesap tutar. Ayrıca, evrensel posta hizmet yükümlüsü tekele tabi ve tekel dışı gönderiler için ayrı hesap tutmak zorundadır.

(4) Evrensel posta hizmetinin net maliyetinin hesaplanmasında, evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısının evrensel posta hizmeti kapsamındaki gönderilerden elde edeceği gelirler ile evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısı olması dolayısıyla elde edeceği diğer gelirler göz önüne alınarak değerlendirme yapılır.

(5) Bakanlık, evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısına, evrensel posta hizmeti için ödenecek net maliyeti belirlemek amacıyla Kurumdan evrensel posta hizmeti ile ilişkilendirilen maliyet kalemleriyle ilgili görüş alabilir.

Net maliyetin bildirimi

MADDE 13 – (1) Evrensel posta hizmet yükümlüsü veya sağlayıcısı her yıla ait evrensel posta hizmeti kapsamındaki hizmetleri karşılamamanın net maliyetini Bakanlığa bildirir.

(2) Evrensel posta hizmet yükümlüsü ya da sağlayıcısı, sunduğu evrensel posta hizmetinin mevcut ve planlanmış alt yapısı, türleri, maliyetleri ve bu maliyetlerin toplam maliyet içindeki payı, evrensel posta hizmeti doğrudan ilişkilendirilebilen ortak ve genel maliyetler dâhil dağılımı, uyguladığı tarifeler ve hizmet miktarları, elde ettiği gelirler, bu gelirlerin toplam gelirleri içindeki dağılımı ve benzeri hususlar ile ilgili bilgi ve belgeleri içeren bir önceki yıla ait yıllık raporu her yıl Haziran ayı sonuna kadar Bakanlığa teslim eder.

Net maliyetin ödenmesi

MADDE 14 – (1) Bakanlık, net maliyetin gerçekleşip gerçekleşmediğine dair evrensel posta hizmet yükümlüsünü ve evrensel posta hizmet sağlayıcısını hizmet yükümlüsü ve sağlayıcısının sunduğu rapor, belge ve faturaları dikkate almak suretiyle denetler veya masrafları evrensel posta hizmeti gelirlerinden karşılanmak üzere bağımsız denetçiler tarafından denetlenmesini sağlar, evrensel posta hizmetinin net maliyetini onaylar ve gerçekleşen net maliyeti evrensel posta hizmetleri gelirleri hesabından öder.

(2) Bakanlık, konuya ilişkin olarak evrensel posta hizmet yükümlüsü ve/veya sağlayıcısından her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı ve Maliye Bakanı birlikte yürütür